

Kärsäkäs

SUOMEN MINIPOSSUYHDISTYS RY:N JÄSENJULKAISU 1/2021

Hallitus 2021
ESITTELY s. 4

Sikatohtori:
**PASKA
JUTTU** s. 8

Suomen Minipossuyhdistys ry on perustettu v.1997, mutta oli aktiivivuosien jälkeen melkein kymmenen vuotta hiljainen, kunnes hallitus uusittiin v. 2013. Minipossuyhdistyksen hallituksen jäsenet ovat joko kasvattajia tai muutoin aktiivisia possujen omistajia. Olemme sitoutuneet lisäämään tietoutta minipossusta lajina ja valmiita antamaan parhaan kykymme mukaista informaatiota minipossusta kotieläimenä.

Hallituksen kokoonpano ja vastualueet 2021

Puheenjohtaja Marjo Saarimaa
(Myös sijoitus- ja sijaiskotiasiat)
marjo.saarimaa@gmail.com

Varapuheenjohtaja ja tiedottaja
Heli Hannula
hannula.heli@gmail.com

Sihteeri Jenni Nieminen
jenni.ma.nieminen@gmail.com

Jäsenrekisterin ylläpitäjä
(jäsenasiat ja minipossurekisterivastaava)
Janita Horppu
janita.horppu@hotmail.com

Taloudenhoitaja Maikki Haapalahti
suomenminipossuyhdistys@gmail.com

Markkinointi Minna Hölttä
(Myös webmaster)
minna.holtta@hyvaihme.com

Jäsenjulkaisu Kärskäks
Minna Hölttä ja
Katja Leppänen rosefield@luukku.com

Yhteystilausvastaava Elina Hänninen
hanninen1983ster@gmail.com

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Puheenjohtaja röhkii.....	3
Hallitus esittelyssä.....	4
Sikatohtori: Paska juttu.....	8
Sikojen ulkoilu ja tautisuojaus.....	10

KÄRSÄKIRJASTO LAINATTAVISSA!

Kärskäkirjasto on postipaketillinen possuaiheista luettavaa, jonka saat yhdistyksen jäsenenä kotiisi lainaan kuukaudeksi seuraavalle postittamisen hinnalla (netistä 5,9 €). Paketti kulkee näppärässä kankaisessa postipussissa, jonka lähettäminen eteenpäin on helppoa. Tällä hetkellä paketista löytyy myös pussillinen tyhjää korvamerkkejä, joista voit tarvittaessa napata possullesi oman.

Miten?

1. Ilmoittaudu Minipossuyhdistyksen jäsenet - Fb-ryhmässä tai yv:llä tai sähköpostitse rosefield@luukku.com, niin pääset varauslistalle
2. Saat Kärskäkirjasto-paketin postissa, tarkasta sisältö.
3. Paluuviestinä saat tiedon, kenelle paketin 1 kk laina-ajan jälkeen lähetät
4. Lähetät paketin seuraavalle

Kirjojen esittelyt täällä:

<https://www.minipossuyhdistys.fi/yhdistys/karsakirjasto/>

PUHEENJOHTAJA RÖHKII

Mukavaa alkanutta vuotta kaikille teille. Yhdistyksen jäsenmäärä ylitti vuodenvaihteen tienoilla sadan henkilön määrän, mistä olemme yhdistyksessä todella kiitollisia. Te ihanat jäsenet mahdollistatte, että voimme jatkaa työtä minipossujen hyväksi jatkossakin.

Medianäkyvyyttä olemme taas saaneet paikallisuutisten sekä nettijulkaisujen muodossa. Yle teki jutun Mäntyharjulla asuvan Kati Liukkosen possuista ja possut pääsivätkin tähdiksi sekä televisioon että internetin uutisvirtaan. Tuota nettijuttua lukiessa jotenkin itsellekin kirkastui kuinka paljon olemmekaan saaneet yhdessä vuosien aikana minipossujen asioita eteenpäin. Muistan kuinka aiempina vuosina tuli jo välillä aivan epäusko kodinvaihtajien suhteen, että eikö tämä lopu koskaan. Nyt olemme stabiilissa tilanteessa, tälle vuodelle on neljä possua sijoitettu, paikkoja on ja yhteistyö viranomaisten kanssa jatkuu edelleen. Viime vuonna oli siitä erikoinen vuosi, että neljäsosa sijoitetuista possuista tuli kotitoiminnan piiriin viranomaispäätöksellä. Työnsarkaa possujen saralla riittää, mutta on mahtava huomata että meillä on virkeä ja asian-tunteva yhteisö ajamassa possujen etuja.

Sikamaisen mukavaa kevään odotusta!
Toivottaa Marjo

TUE TOIMINTAAMME JA OSTA TUOTTEITA!

Kassi 7 €
Minisäästöpossu 5 €
Runokirja 15 €

Tilaukset: marjo.saarimaa@gmail.com
Hintaan lisätään postitusmaksu.

HALLITUS 2021 ESITTELYSSÄ

MARJO SAARIMAA, puheenjohtaja

Hei. Toimin minipossuyhdistyksen hallituksen puheenjohtajana nyt neljättä kautta. Tämän lisäksi olen toiminut yhdistyksen kotitoiminnan koordinaattorina vuodesta 2015 lähtien. Oma possuharrastukseni lähti mieheni halusta saada possuja lemmikiksi. Niinpä meille haettiin vuonna 2012 kaksi villasian porsasta ja siitä se sitten lähti. Tällä hetkellä laumaamme kuuluu villasikojen lisäksi viisi minipossua, joista neljä on kodinvaihtajaa, kaksi vuolta, kaksi laumanvartijakoiraa sekä kolme kissaa. Vapaa-aikani kuluu eläinten kanssa touhutessa sekä liikuntaa harrastaessa, olen harrastanut Taekwon-Doa kohta kymmenen vuotta. Ammatiltani olen fysioterapeutti ja pyörätän omaa yhden naisen yritystäni.

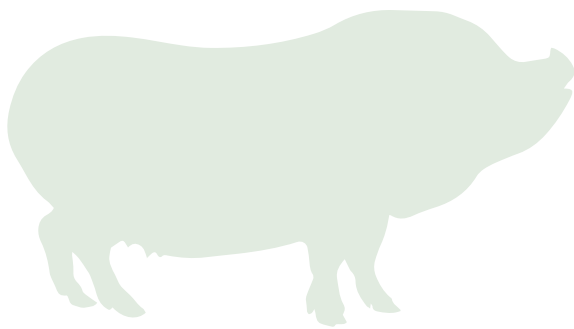
-Marjo-

HELI HANNULA, varapuheenjohtaja, tiedottaja

Olen kotoisin pieneltä maatilalta Pohjois-Pohjanmaalta ja kasvanut lehmien ja kaiken näköisten eläinten parissa. Keväisin meille otettiin myös porsas, joka sitten kasvatettiin joulukinkuksi. Ihastuin sikojen älykkyyteen jo tuolloin ja jossain vaiheessa aikuisiällä aloin haaveilemaan minipossuista. Muutto Helsingistä takaisin maalle tuli ajankohtaiseksi marraskuussa 2017 ja kaksi päivää muuttoni jälkeen meille kotiutui yhdistyksen kotitoiminnan kautta ensimmäinen minipossuni; 3-vuotias Bono. Toukokuussa 2018 Bono sai kaverikseen kanssaan saman ikäisen Rambon. Siitä lähtien on ollut kärsän jälkiä kaikkialla, sorkan jälkiä sydämessä ja ihan sikahullu nainen. Tästä syystä päädyin myös yhdistyksen hallitukseen, koska haluan olla mukana tekemässä työtä minipossujen hyväksi. Possujen lisäksi olen hurahtanut myös kanoihin, ankkoihin, kaneihin, kissoihin, koiriin ja hevosiin eikä vapaa-ajan ongelmia ole näiden kavereiden kanssa.

-Heli-

MARJA HAAPALAHTI, rahastonhoitaja

Olen Marja Haapalahti ja toimin yhdistyksessä ta-
loudenhoitajana. Kotoani löytyy possuja sekä pone-
ja. Eläimet ovat olleet aina lähellä sydäntäni ja työs-
säni maatalouslomittajana saan hoitaa monenlaisia
eläimiä. Vapaa-ajalla tykkään liikkua luonnossa.

-Marja-

JENNI NIEMINEN, sihteeri

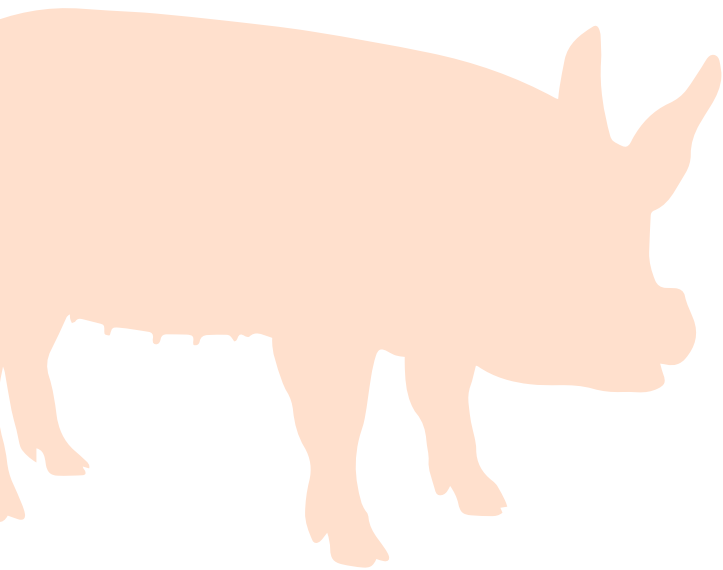
Sain ensimmäisen minipossuni 2002 11-vuotis synty-
mäpäivälahjaksi ensimmäisen 90-luvun lopun mini-
possuubuumin viimemetreillä. Nykyään Pampula koh-
ta 8 v ja kodinvaihtajana tullut Vilma 7 v asustelevat
lapsuudenkodissani Kangasalla ja itse olen kunnan-
eläinlääkärinä sekä lihasikalan emäntänä Heinolassa.
Olimme yhdistyksen jäseniä jo 2000-luvun alussa ja
uuden herättelyn jälkeen olen ollut hallituksessa sih-
teerinä, ja aiemmin myös jäsenjulkaisuvastaavana ja
Kärsäkirjaston hoitajana. Minipossupäiviä on pidet-
ty meillä toistuvasti ja possujeni kanssa olemme olleet
mm. monenlaisissa tapahtumissa ja televisiossa. Olen
ylpeä yhdistyksen toiminnasta etenkin minipossutie-
don levittämisessä, pyrkimyksissä vaikuttaa ja kodin-
vaihtajatoiminnasta. Eläinlääkärinä toivon kaikkien
kiinnittävän huomiota possujensa sorkkahoitoon ja
painonhallintaan, sekä eläinlääkärinä ja tuotantosika-
tilallisena suojautumiseen tarttuvilta taudeilta.

-Jenni-

KATJA LEPPÄNEN, Kärsäkäs

Aloitin uutena johtokunnanjäsenenä tänä vuonna ja
toimin Kärsäkirjastonhoitajana. Kaiken karvaisia eli-
jalkaisia on ollut "aina". Tällä hetkellä on koira, muu-
taman heppa ja minipossu. Ensimmäinen minipossu
Naku-neiti tuli 2013 kodinvaihtajana mutta meneh-
tyi äkilliseen sairaskohtaukseen alkuvuonna 2017.
Muutama kuukausi oltiin vähän että otetaanko uutta
minipossua vai ei, no huhtikuussa 2017 saapui kodin-
vaihtajapossu Putte meille ja tallissa se heppojen seu-
rassa röhkii tyytyväisenä. Vuosien aikana ollut myös
kissaa, koiraa, lampaista, vuohia, marsuja ja kaneja.
Maatalouslomittajana tein töitä yli 15 vuotta jolloin tuli
hoidettua lehmiä, vasikoita, sonneja, lampaista, hevosia
ja sikoja. Ihan ensimmäinen possu/sika muisto on lap-
suudesta kun kotiin otettiin joulupossu. No siinä kävi
niin vaik minulle ei kerrottu miksi se meillä oli et joulu
kun tuli ja kinkkua pöytään nostettiin huusi meikeläi-
nen "EI ÖKKÖÄ EI ÖKKÖÄ !! " Sinä jouluna kinkkua
syötiin kaapista ja se oli ensimmäinen sekä viimeinen
joulupossu meillä.

-Katja-

ELINA HÄNNINEN, tilausvastaava

Heippa hei täällä esittäytyy Elina Hänninen meidän pieni ”sikatila” on täällä Keski-Suomessa Jyväskylän kupeessa. Oma sikailu historiani. Jo pikku tyttönä olen puhunut että hommaan minisian eli kiinnostus sikoihin ja yleensäkin eläimiin on ollut elämässäni aina läsnä ja eläimien kanssa olen puuhaillut koko ikäni. Ensimmäinen minisika meidän perheeseen tuli vuonna 2013, emakko Doris. Ja toinen vuoden päästä, leikko Sulo. Ensimmäiset elin vuotensa possut eleli meillä niin sanottuina sisäpossuina. Vuonna 2017 meille muutti kunekune, emakko Dolly. Nyt possut elelevät näppärässä työmaa konttiin tehdyssä sikalassa. Yhdistyksen hallituksessa olen ollut mukana jo useamman vuoden ajan ja myös kotitoiminnassa olen avustanut. Haaveilenkin toisesta työmaakontti sikalasta. Pihaa riittäisi myllättäväksi useammallekin possulle, ainahan saa haaveilla.

-Kärsäterkuin Elina-

MINNA HÖLTTÄ, www ja Kärsäkäs

Olen mainostoimistoyrittäjä ja pyörätän pientä hevosallia Valkeakosken laitamilla. Toimin SEY:n eläinsuojeluneuvojana ja sivutoimeksi olen opiskellut hevostaloutta sekä maatalousyrittäjyyttä.

Oma sikaistoriani alkoi muutama vuosi sitten, kun tulin avuksi kotitoimintaan tilapäiskodiksi. Tarjosin siis alkuun väliaikaisen majoituksen ja hoidon possuille, jotka etsivät uutta kotia. Noin vuosi sitten siirryin pysyväksi possukodiksi, ja meillä asustaa nyt vakituisesti pari ihanaa kärsäkästä. Tallissa possujen lisäksi asuu hevosia ja vuohia. Tämän lisäksi kotona on kaksi koiraa ja kolme kissaa, sekä etenkin kesäisin luonnonvaraisia eläimiä joita hoidan eläinsuojeluneuvojatyön ohessa.

Yhdistyksen hallituksessa olen ollut jo jokusen vuoden, ja vastaan nettisivuista sekä tämän lehden taitosta.

- Minna -

**Ei elämä ole
niin vakavaa!**

**Riittää kun on ruokaa ja
lajinmukaiset olo.**

SIKATOHTORI:

Paska juttu

Selkä köyryssä, ruoka ei maistu, possu on vaisu, alilämpöinen ja saattaa jopa oksentaa; ensimmäinen kysymys on koska possu on viimeksi ulostanut ja millaista uloste on ollut? Ummetus on etenkin talviaikaan minipossuilla hyvin tyypillinen vaiva.

Luonnossa villisika ulostaa noin 7 kertaa päivässä. Minipossulle normaali ulostusmäärä on noin 1-3 kertaa päivässä yksilöstä, ruokavaliosta ja elintavoista riippuen: tärkeintä on, että kakka kulkee päivittäin. Uloste on laadultaan melko kiinteä mutta pehmeähkö, isohkoista papanoista koostuva, lähes hajuton pötkö, joka painettaessa litistyy eikä halkea. Ulosteessa voi olla runsaastikin sulamattomia kasvinosia: kerran alkoi pökäleestä kasvaa omenapuun taimi!

Yksilöllinen vaihtelu näissäkin on kuitenkin hyvin runsasta, joten tärkeintä on tuntee possusi ulostamistavat ja puuttua tarvittaessa muutoksiin. Verta, limaa, muita

eritteitä tai suolinkaisia ei tulisi seassa olla. Minipossu voi olla hyvin tarkka ulostamispaikastaan ja sen siisteystestä, joten sinne pääsemisestä ja sen puhtaudesta tulee huolehtia. Ulos vessa-asiansa pääosin tekevä sisäpossu kannattaa opettaa myös käymään hiekkalaatikolla tai muussa vessapaikassa, jonne on possun mieluisa mennä myös kovimmilla pakkasilla.

Minipossu on melko herkkä saamaan ummetuksen ja osa yksilöistä saa herkästi erittäin pahojakin ummetuksia. Syinä voi olla mm. nesteen tai kuidun puute, stressi, vähäinen liikunta, ulkoiluhaluttomuus tai suoliston toimintahäiriö. Jos minipossu ei kakkaa yli

vuorokauteen, sen kakka on kuivaa, possun kakkaminen on työlästä tai jos possu seisoo selkä köyryssä takajalat allaan, se kärsii todennäköisesti ummetuksesta ja siihen tulee reagoida välittömästi. Vakavan ummetuksen aiheuttama suolitukos oireilee myös mm. oksenteluna ja alilämpönä. Jos ummetus häiritsee posua tai kestää kotihoidosta huolimatta yli 48 h, tulee olla yhteydessä eläinlääkəriin: vakavimmissa tapauksissa esim. jopa perähuuhtelut ja kirurgia voivat olla tarpeen.

Kotihoitona voi kokeilla seuraavia asioita:

- Nestettä suun kautta: esim. laimeaa omena-, luumu- tai karpalomehua, vedellä laimennettua jogurttia tai puuroa, runsaasti nestettä ruoassa, vetisiä kasviksia ja hedelmiä
- Kuitua suun kautta: heinää, ruohoa, lehtiä, kasviksia, muroja, hedelmiä, marjoja, kurpitsaa, pellavansiemenrouhetta tai chiansiemeniä liotettuna kuumassa vedessä limaksi
- Vatsaa kovettavien ruoka-aineiden välttö; esim. valkoiset viljat, maitotuotteet, mustikka, mustaherukka, banaani, peruna, maissi, sokeri

- Liukasteet: Parafiiniöljy 15 ml peräsuoleen tai 0,5–1 ml/kg, max. 20 ml suuhun: sekoita esim. jogurttiin, jotta possu söisi itse, aspiraatoriskin minimoimiseksi
- Peräruike (Microlax®, Toilax®, tms.) 1/pv peräsuoleen
- Laksatiivit (Metamucil®, Miralax®, tms.) – 1 rkl 2 kertaa päivässä/1 tl 6–8 h välein, juotava riittävästi. Vähennä 2 viikossa. Ripuliriski, riippuvuusriski
- Pehmennys: psyllium, magnesium, viikunat, luumut (luumumehu 1:1 veteen), vadelma
- Liikunta: ruoan piilotus, säännöllisyys, lämmin kylpy, autoajelu

Alla oleva kuva Minipiginfosta. Saataisiinko vastaava kakkagalleria yhdistyksen nettisivuille?

Voit lähettää kuvan possusi normaalista tai poikkeavasta ulosteesta Sikatohtorin palstaa pitävälle eläinlääkəriille ja yhdistyksen sihteeri Jenni Niemiselle jenni.nieminen@fimnet.fi

Teksti: Jenni Nieminen, eläinlääkəri

SIKOJEN ULKOILU JA TAUTISUOJAUS

Huolehdi possun hyvinvoinnista

Teksti: Minna Hölttä

Kevätaurinko houkuttaa kaikki ulkoilemaan, ja samalla myös moni minipossu aloittelee ulkoilukautta. Ulkoilusta on possulle valtavasti hyötyä ja iloa, mutta on syytä muistaa tautisuojaus ja loisriskit ulkoilevilla possuilla. Lainsäädäntö sikojen ulkoilusta koskee myös minipossuja, joten on syytä varmistaa, että vapaasti ulkoilevan possun aitaus täyttää lain vaatimukset. Lisätietoja sopivista aitausrakennelmista löydät Ruokaviraston sivuilta sekä meidän sivuiltamme www.minipossuyhdistys.fi/minipossu-ja-laki/minipossu-ulkoilu/.

Afrikkalainen sikarutto

ASF eli Afrikkalainen sikarutto on sikojen tappava verenvuotokuumetauti, joka kuuluu lakisääteisesti vastustettaviin eläintauteihin. Eläintautilain 441/2013* mukaan eläintaudit jaetaan vastustettaviin, ilmoitettaviin ja muihin eläintauteihin. Todetusta tai epäilystä vastustettavasta eläintaudista on ilmoitettava viipymättä viranomaisille.

*Eläintautilaki uudistuu 21.4.2021 jolloin luokitusten nimikkeet muuttuvat. ASF luokitellaan uudessa tautiluokituksessa luokkaan A.

Afrikkalaista sikaruttoa ei vielä ole todettu Suomessa, ja suurin sen leviämiseen onkin tuoda tauti ulkomailta esim. omissa vaatteissa, jalkineissa, elintarvikkeissa, tuontikuivikkeissa tai -rehuissa. Lisäksi tauti voi levitä Suomen villisikoihin, joten kaikki kontaktit villisikoihin ja niiden eritteisiin on estettävä. Tämä riski tulisi erityisesti huomioida, jos omalla alueella liikkuu villisikoja tai on itse osallistunut villisikajahtiin.

Kuivutukseen ja esim. muiden eläinten rehujen säilytykseen tulee kiinnittää huomiota esim. hevostalleilla. Suositeltavaa on myös huolehtia omien varusteiden ja vaatteiden hygieniasta etenkin, jos vieraillet muilla tiloilla tai paikoissa, joissa on muita possuja.

Taudin ennaltaehkäisyssä tärkeää on estää possujen kontaktit kaikkiin mahdollisiin taudin levittäjiin, mahdollinen tautisulku, sekä kaikkien välineiden ja vaatteiden desinfiointi säännöllisesti.

Salmonella

Salmonella on zoonoosi, eli tarttuu myös ihmiseen. Sioilla suurin osa tartunnoista on oireettomia. Salmonella on ulosteperäinen

bakteeri, ja se säilyy ympäristössä vuosia. Myös Salmonella kuuluu lakisääteisesti vastustettaviin eläintauteihin ja sen leviäminen on pyrittävä estämään. Salmonellaa voidaan hoitaa lemmikkieläimillä antibiootilla, mutta tuotantoeläimille ei antibioottia hoitoon saa käyttää.

Salmonella on ulosteperäinen bakteeri ja sen ennaltaehkäisyssä ensiarvoisen tärkeää on lintujen ja jyrssijöiden torjunta sekä rehuhygieniasta huolehtiminen. Myös kuivikkeet tulisi säilyttää paikkaan, jossa haittaeläimillä ei ole niihin pääsyä.

Influenssat

Sikainfluenssa H1N1 esiintyy sikaoloissa yleensä vuosittain syys- ja

talviaikaan. Se leviää useimpien ostoeläinten ja ihmisten välilyksellä, mutta voi levitä myös ilmvälitteisesti.

Yleensä influenssasta eri eläinlajeilla on omat viruskannat, jotka leviävät vain lajin sisällä, mutta siat voivat sairastua myös ihmisten ja lintujen influenssakantoihin. Tärkeää onkin suojata sikaa myös näiltä virusmuodoilta. Helpoiten se käy estämällä lintujen kontaktit sikoihin, sekä välttää influenssaa sairastavan ihmisen kontakti sikoihin.

Sikaruusu

Sikaruusu on maaperän bakteerin aiheuttama ihotulehdus, joka voi tarttua myös ihmiseen ja esim.

siipikarjaan. Se leviää paitsi maaperän, myös sairastuneiden ja oireettomien tartuntaa kantavien siikojen eritteiden välilyksellä.

Akuutti sikaruusu ilmenee ihomuutoksina, korkeana kuumena ja esim. nivelten jäykkyytenä. Se on hoidettavissa antibiooteilla, mutta tarvitsee aina lääkehoidon. Taudista on myös krooninen muoto, jonka ennuste on heikompi kuin akuutissa sikaruusussa.

Koska sikaruusu leviää maaperästä, tärkein keino torjua sikaruusua on rokotukset kaksi kertaa vuodessa.

Sisäloiset

Sisäloiset ovat ulkoilevalle possulle akuutti vaara, ja loistartuntojen välttämiseen sekä loishäätöön

tuleekin kiinnittää huomiota. Yleisin possun sisäloinen on suolinkainen ja myös piiskamatortunnat ovat yleisiä. Munia on vaikea saada pois ympäristöstä, ja ne kestävät myös talven yli. Säännöllinen loishäätö onkin parhaiten toimiva keino tartuntojen ehkäisyyn. Kannattaa myös kiinnittää huomiota likaisten ja kosteiden paikkojen siisteyteen ja puhdistamiseen.

Lähde: Eläinlääkäri Kati Näsärön luento Suojaa SiKana -hankkeen järjestämässä webinaarissa Ulkoilevien sikojen tautisuojaus 31.3.21.

**RYHDY POSSUN
PELASTAJAKSI!**

Joka vuosi uudelleensijoitamme
useita kymmeniä minipossuja.

SINÄ VOIT AUTTAA!

Ryhdy sijoituskodiksi

VASTUULLISEMMAN porsastelun puolesta!

Katso lisätietoja ja tutustu toimintaamme:

www.minipossuyhdistys.fi

